



provincie
groningen

bezoekadres: St. Jansstraat 4

Gemeenteraden in Groningen
Afschrift aan Colleges van B&W

postadres: Postbus 610
9700 AP
Groningen

algemeen telefoonnr: 050 316 49 11

algemeen faxnr.: 050 316 49 33

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

Datum : **15 NOV. 2013**
Briefnummer : 2013-50.126/46, BJC
Zaaknummer : 490229
Behandeld door : Jonge E.H. de
Telefoonnummer : (050) 316 4192
Antwoord op :
Bijlage : GS-nota IBT-nieuwe stijl
Onderwerp : Interbestuurlijk toezicht

Geachte Gemeenteraad,

In deze brief leggen wij u uit hoe het proces IBT-nieuwe stijl in onze provincie een vervolg krijgt en hoe het hoofdstuk IBT in de Jaarstukken 2012 is beoordeeld.

Project Interbestuurlijk toezicht-nieuwe stijl

Met de inwerkingtreding van de Wet revitalisering generiek toezicht een jaar geleden, is het interbestuurlijk toezicht ingrijpend veranderd. In onze provincie werken gemeenten en provincie nauw samen om dit vernieuwde interbestuurlijk toezicht vorm te geven. Een VGG-klankbordgroep adviseert over de voortgang en richting van dit proces. Deze klankbordgroep bestaat uit de burgemeesters B.A.H. Galama van Stadskanaal, B.C. Hoekstra van Leek, H. Kosmeijer van Marum, A. Rodenboog van Loppersum en E.A. van Zuijlen van Menterwolde.

Afgesproken werkwijze

Kernpunten van de nieuwe wet zijn de rol van de raad als horizontaal toezichthouder en het karakter van het toezicht: sober en gericht op risico's. Vorig jaar zijn ambtenaren van gemeenten en provincie in werkgroepen bij elkaar gekomen. In verschillende sessies is inzichtelijk gemaakt op welke terreinen het IBT zich moet richten, welke risico's er spelen, en welke informatie nodig is om te laten zien dat de gemeenten die risico's onder controle hebben. Het resultaat was een set aan afspraken over de informatie die raad en provincie nodig hebben om zich een adequaat beeld te vormen van de taakuitvoering. Per toezichtsterrein is er een toetskader dat aangeeft wanneer de taakuitvoering goed, matig of slecht is. Vorig jaar hebben wij ons gebogen over deze toetskaders, hebben wij voorgesteld om de afgesproken rapportages onder te brengen in de P&C-cyclus van jaarrekening en begroting, en na een jaar te evalueren.

Hoofdstuk IBT in Jaarrekening 2012 - toetscriteria

De presentatie van de jaarstukken 2012 was de eerste keer dat op de nieuwe manier is gewerkt. De resultaten laten zien dat de Groninger gemeenten zich hebben ingespannen om volgens de nieuwe werkwijze de raad te informeren. De resultaten laten ook zien, dat er zoveel interpretatieruimte is in de manier waarop de toetskaders worden toegepast, dat gemeente en provincie op grond van dezelfde gegevens tot een ander oordeel komen. Wij vinden het van belang dat er,



voordat de provincie als interbestuurlijk toezichthouder een oordeel velt over deze eerste ronde, een verbeter slag wordt gemaakt. Wij organiseren daarom op korte termijn een bijeenkomst om de toetskaders aan te scherpen. De bijeenkomst zal het karakter hebben van een werkgroep waaraan gemeentelijke en provinciale ambtenaren van de verschillende toezichttereinen deelnemen, samen met controllers/IBT-coördinatoren van de gemeenten. Wij streven ernaar om deze verbeter ronde nog dit jaar te starten en u de resultaten in de eerste maanden van volgend jaar te kunnen presenteren.

Resultaat verbeter ronde

Duidelijkheid over de criteria die per toezichtgebied bepalen wanneer de taakuitoefening goed, matig of slecht is. Die criteria zijn zo aangescherpt, dat er geen interpretatieruimte meer over is.

Wij vertrouwen erop dat gemeenten en provincie dan over een adequaat instrumentarium beschikken om de taakuitoefening te beoordelen.

Wij verwachten dat de resultaten van deze verbeter ronde zichtbaar zijn bij de presentatie van de Jaarrekening 2013.

Hoogachtend,

namens de IBT-klankbordgroep,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

A stylized handwritten signature in black ink, featuring a large, ornate initial 'C' followed by a series of connected loops and a long horizontal stroke at the end.

, voorzitter.

A handwritten signature in black ink, appearing to start with a capital 'B' followed by several loops and a long horizontal stroke.

, secretaris.

Interbestuurlijk toezicht (IBT) in de provincie Groningen in 2013 (vastgesteld door GS d.d. 5 maart 2013)

1. Inleiding

Op 1 oktober 2012 is de Wet revitalisering generiek toezicht (Wet rgt) van kracht geworden. Deze wet is de basis voor het nieuwe interbestuurlijk toezicht, het toezicht van de ene overheid op de andere overheid (rijk-provincie, provincie-gemeenten, provincie - waterschappen). Het toezicht richt zich op naleving van regelgeving in medebewind en uitvoering van autonome taken door de lagere overheid.

De instrumenten die de toezichthouder tot zijn beschikking heeft zijn indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing en schorsing en vernietiging. Voor het tot het gebruik van deze (zware) instrumenten komt, worden over het algemeen een aantal stappen doorgelopen. De eerste stap is het signaleren, dat er mogelijk iets aan de hand is. Daarna volgen andere stappen, die uiteindelijk kunnen uitmonden in de indeplaatsstelling. Het totaal van stappen wordt de interventieladder genoemd.

Kernpunten van de nieuwe wet:

- het toezicht van rijk en provincies moet soberder en risicogerichter worden
- in eerste instantie ligt er een belangrijke rol voor vertegenwoordigende organen als Provinciale Staten en gemeenteraden om in het kader van de horizontale verantwoording toezicht te houden op de colleges van GS en B en W
- de toezichthouder moet niet te dicht op de onder toezichtgestelde zitten. Die moet de ruimte en het vertrouwen krijgen om haar taken uit te voeren

2. Doel

In deze notitie wordt aangegeven hoe Gedeputeerde Staten (GS) het interbestuurlijk toezicht in 2013 vorm en inhoud willen geven. Dit nieuwe interbestuurlijk toezicht is in nauw overleg met de gemeente Hoogezand-Sappemeer en de overige gemeenten in de provincie Groningen ontwikkeld. De gemeente Hoogezand-Sappemeer was vanaf 2011 als pilotgemeente betrokken.

3. Context

Commissie Oosting

Ter vermindering van het interbestuurlijk toezicht stelde het kabinet in 2006 de commissie Oosting in. De commissie kreeg de taak het interbestuurlijk toezicht in Nederland door te lichten en te zoeken naar mogelijkheden om de manier van toezicht houden te veranderen. Het toezicht van de ene bestuurslaag op de andere zou wel moeten blijven, maar dit zou simpeler en efficiënter moeten. Het zou ook meer uit moeten gaan van onderling vertrouwen.

De conclusie van de commissie was dat het toezicht simpeler kan. Zo zou in ieder geval een groot aantal goedkeuringsvormen in allerlei bijzondere wetten (bijvoorbeeld de verklaring van geen bezwaar) kunnen vervallen. Reeds bestaande toezichtinstrumenten als schorsing en vernietiging en indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing zouden voldoende moeten zijn.

4. Visie op het nieuwe interbestuurlijke toezicht

GS willen conform de intenties van de commissie Oosting toezicht uitoefenen. Voor GS is daarbij het volgende belangrijk:

1. Goede interbestuurlijke verhoudingen zijn gebaseerd op wederzijds vertrouwen. Bij gedecentraliseerde taken moet er vertrouwen vanuit de provincie zijn in de taakbehartiging en in het stelsel van horizontale verantwoording.
2. Elke overheidslaag is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de taakuitvoering.
3. Van de hogere overheid mag worden verwacht dat het accent ligt op het aan de voorkant stellen van duidelijke kaders. Toezicht daarentegen vindt achteraf plaats en daarvoor moeten de instrumenten schorsing, vernietiging en in de plaatsstelling worden gebruikt.

In de pilot met Hoogezand-Sappemeer en vervolgens in nauw overleg met de andere gemeenten in de provincie Groningen is de invulling en vormgeving van het nieuwe interbestuurlijk toezicht in verband met de volgende onderwerpen besproken:

- toezichtgebieden
- risico's
- toezichtinformatie
- toezichtcriteria

Deze onderwerpen worden hieronder uitgewerkt.

5. Toezichtgebieden

De Wet rgt beoogt tot een versimpeling van het toezicht te komen in die zin dat slechts één bestuurslaag toezicht houdt op een andere bestuurslaag. De provincie is de overheidslaag die toezicht houdt op de uitvoering van medebewindstaken door de gemeentebesturen. Van dit uitgangspunt wordt slechts afgeweken indien de provincie op het betreffende beleidsterrein geen taak of expertise heeft. In dat geval berust het interbestuurlijk toezicht bij het rijk.

Er zijn ook terreinen waar de provincie wel toezicht houdt, maar die niet onder de werking van de Wet rgt vallen, zoals het toezicht van de provincie op waterschappen en het financieel toezicht. Overigens valt het toezicht op de archieven van waterschappen wel weer onder de werking van de Wet rgt.

De gemeentelijke medebewindstaken waar de provincie in verband met de Wet rgt toezicht op houdt zijn archieven, ruimtelijke ordening, omgevingsrecht, wonen (huisvesting statushouders), monumenten en archeologie en water.

6. Risico's

De Wet rgt gaat uit van risicogericht toezicht. Dit betekent dat er vanuit de toezichthouder vooral aandacht moet zijn voor medebewindstaken waar (maatschappelijke) risico's aan vast zitten. Samen met de pilotgemeente zijn de risico's in beeld gebracht op een vijftal terreinen: wonen, ruimtelijke ordening, omgevingsrecht, archieven en het financieel toezicht.

Het financieel toezicht valt formeel niet onder de werking van de Wet rgt, maar het is wel de bedoeling van de wetgever, dat het zoveel mogelijk risicogericht wordt georganiseerd.

Daarom is in het kader van de pilot ook aandacht besteed aan de risico's op dit terrein. Voor wat betreft de Wabo is uitgegaan van de risico's, die op landelijk niveau door het IPO en BZK in samenwerking met de voormalige VROM-inspectie zijn gedefinieerd.

Aan het toezichtgebied water is geen aparte aandacht besteed in de pilot, omdat water veelal onderdeel is van ruimtelijke ordening (ruimtelijke plannen) en milieu.

Gemeenten dienen GS wel te informeren over besluitvorming in verband met het gemeentelijk rioleringsplan (art. 4.22 Wet milieubeheer). De gebruikelijke planperiode hiervoor is vier jaar.

Monumenten en archeologie was geen onderdeel van de pilot, omdat in eerste instantie niet bekend was dat dit terrein van de erfgoedinspectie naar de provincie zou gaan. De risico's op dit terrein zijn onafhankelijk van de pilot in beeld gebracht.

Een overzicht van de risico's, niet alleen op het terrein van monumenten en archeologie, maar voor alle toezichtsterreinen, is verwerkt in het laatste hoofdstuk van deze nota. Dat hoofdstuk vormt de concrete uitwerking voor het jaar 2013 van het nieuwe interbestuurlijke toezicht.

Het vaststellen van risico's is overigens niet een eenmalige gebeurtenis, maar dient periodiek plaats te vinden en is ook aan verandering onderhevig; zo kan uit (nader) onderzoek blijken dat er nieuwe risico's bijkomen. Het is aan de gemeente als eerstverantwoordelijke overheid om zich hier een goed beeld van te vormen (bv middels een risicoanalyse) en dat te blijven doen. Het is aan de provincie als toezichthouder om zich een

beeld te vormen over de risicoanalyse door de gemeenten en van de maatregelen die genomen worden. Wanneer blijkt dat gemeenten hun medebewindstaken niet voldoende uitvoeren, zal de provincie moeten optreden. Dit geldt overigens ook als de provincie kennis krijgt van het niet goed uitvoeren van medebewindstaken, die niet als risicovol betiteld kunnen worden. De focus is echter in eerste instantie gericht op de risicovolle taken.

7. Benodigde toezichtinformatie

De provincie gaat uit van een adequate taakuitoefening door de colleges van B en W en toezicht daarop vanuit de gemeenteraad. Om tot een goed oordeel te kunnen komen over de taakuitvoering door gemeenten heeft de provincie informatie nodig. Het is in de lijn van het nieuwe interbestuurlijk toezicht, dat de provincie in beginsel gebruik maakt van de informatie die de gemeenteraad van het college ontvangt, dan wel put uit jaarverslagen, programma's etc die conform wettelijke voorschriften op de diverse toezichtterreinen door het gemeentebestuur vastgesteld dienen te worden.

Op termijn zou de informatie die gemeenten op de website "Waarstaatjegemeente.nl" onder het kopje toezichtinformatie plaatsen, voldoende informatie voor de provincie moeten kunnen opleveren. Deze website is nog in ontwikkeling.

Met de gemeenten is afgesproken, dat het jaarverslag bij de jaarrekening en de begroting voor het volgende jaar de momenten zijn om verantwoording af te leggen door het college over de uitvoering van medebewindstaken. Het ligt voor de hand dan ook de andere stukken voor de raad te agenderen, die conform de wettelijke voorschriften gemaakt dienen te worden, zoals het programma en het jaarverslag Wabo.

De provincie moet de betreffende stukken en het verslag van de raad ontvangen dan wel op de website van de gemeenten terug kunnen vinden. In de stukken moet naar voren komen hoe door de gemeente uitvoering wordt gegeven aan de taken die ze in medebewind uitvoert. In het geval van een matige of slechte uitvoering van taken moet worden aangegeven welke herstelmaatregelen getroffen worden. De gemeente moet ook blijf geven zich bewust te zijn van de risicogebieden in de taken die ze in medebewind dient uit te voeren.

Geen informatie, te weinig informatie of informatie waaruit blijkt dat de taakuitvoering door gemeenten niet adequaat is, is reden voor de provincie om in gesprek te gaan met het gemeentebestuur.

Buiten de informatie die de provincie krijgt van de gemeentebesturen kan er op basis van incidenten, dan wel verzoeken van burgers, dan wel berichten in de media ofwel bilaterale contacten reden voor de provincie zijn om in gesprek te gaan met het gemeentebestuur.

Er kan een onderscheid gemaakt worden tussen incidentele informatie en systematische toezichtinformatie. Indien het provinciebestuur in een incidenteel geval behoefte heeft aan informatie van de gemeente – zoals naar aanleiding van een signaal het geval kan zijn – dient het gemeentebestuur deze informatie desgevraagd te verstrekken. Dit wordt in art. 118 van de Gemeentewet geregeld. Het provinciebestuur heeft voor de uitoefening van de toezichthoudende taak echter ook behoefte aan structurele informatie met vooraf bepaalde regelmaat en omvang.

Met de Wet revitalisering generiek toezicht wordt in artikel 124 h van de Gemeentewet een wettelijke basis gecreëerd voor een algemene maatregel van bestuur. Op basis van dit artikel in de Gemeentewet is op 11 juli 2012 het Besluit verstrekking systematische toezichtinformatie vastgesteld. Hierin worden algemene regels gesteld over het gebruik van toezichtinformatie.

Wanneer dit jaar blijkt dat het voor het gros van de gemeenten heel moeilijk is de provincie voldoende te informeren kan de provincie besluiten een verordening vast te stellen. In deze verordening wordt dan vastgelegd welke informatie de provincie wil ontvangen en wanneer ze die wil ontvangen.

8. Toezichtcriteria

Samen met de gemeenten in de provincie Groningen zijn op basis van de wetgeving toezichtcriteria ontwikkeld. Wanneer is sprake van een goede, wanneer van een matige en wanneer van een slechte uitvoering van medebewindstaken. De ontwikkeling van deze criteria past in de wens van het college van GS om tot duidelijke kaders vooraf te komen, waaraan de uitvoering van medebewindstaken dient te voldoen. Deze kaders passen ook bij de wens van de gemeenten om vooraf duidelijkheid te hebben en niet achteraf voor onplezierige verrassingen te komen. Met de gemeenten is afgesproken, dat deze duidelijkheid ook richting de raden wordt gegeven. Maak duidelijk hoe de uitvoering van de medebewindstaken is geweest: goed, matig of slecht! Daarmee wordt transparantie gecreëerd en is het voor de provincie mogelijk op basis van de stukken te beoordelen hoe de raad met de informatie is omgegaan en of aanvullende stappen van de provincie al dan niet nodig zijn.

De toezichtcriteria zijn verwerkt in het laatste hoofdstuk van deze nota.

9. Toezichtgebieden, risico's, informatiebehoefte, toezichtcriteria samengevat

De hiervoor benoemde onderdelen: *toezichtgebieden, risico's, informatiebehoefte en toezichtcriteria* zijn uitgewerkt in het laatste hoofdstuk. Tevens is aangegeven welke toezichtintensiteit gehanteerd wordt.

Met de gemeenten in de provincie Groningen zijn afspraken gemaakt over de vormgeving van het nieuwe interbestuurlijke toezicht. Die afspraken komen er op neer, dat per toezichtterrein door de gemeenten wordt aangegeven of sprake is van een goede, een matige of een slechte uitvoering van taken en welke herstelmaatregelen zo nodig getroffen worden. Dit gebeurt twee keer per jaar bij de behandeling van het jaarverslag en bij de begroting. De informatie vanuit de gemeenten wordt door de provinciale toezichtambtenaren ook twee keer per jaar beoordeeld en aan GS voorgelegd. Wanneer een gemeente voor een betreffend terrein in de categorie groen terecht komt is er het jaar daarop behoudens bijzondere omstandigheden geen sprake van provinciale (toezicht)bemoeienis.

Voor gemeenten die niet voldoen aan de toezichtcriteria geldt een apart regime. Zij zullen vaker bezocht en ook begeleid worden door provinciale toezichtambtenaren om zo snel mogelijk weer aan de toezichtcriteria te voldoen.

Overigens is het niet zo dat gemeenten die aan de criteria voldoen, buiten de twee genoemde momenten helemaal niets meer van de provincie zullen vernemen. Het is belangrijk goede contacten te blijven onderhouden, ook als er vanuit toezichtoogpunt gezien niets aan de hand is. Via verschillende kanalen zal gewerkt blijven worden aan een plezierige samenwerking.

10. Beleidskaders

In juni 2012 hebben GS het algemene beleidskader "Indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing" vastgesteld. Dit is op landelijk niveau ontwikkeld door het IPO in nauwe samenwerking met Binnenlandse Zaken.

Op het moment van vaststelling werd voor diverse toezichtdisciplines nog overwogen aparte beleidskaders te maken. Daar is het echter tot nu toe niet van gekomen. Een uitzondering betreft het aanvullend beleidskader archief met de naam "Nieuwe schoenen". Dit is door de gezamenlijke provinciale archiefinspecteurs ontwikkeld. Dit is vorig jaar door het IPO-bestuur vastgesteld.

11. Waaraan moet de gemeente voldoen in het kader van het nieuwe interbestuurlijk toezicht?

WABO

<p>Goed: Gemeente voldoet v.w.b. risicovolle vth-taken in voldoende mate aan de beoordelingscriteria</p>	<p>Matig: Gemeente voldoet v.w.b. risicovolle vth-taken op een aantal aspecten niet in voldoende mate aan de beoordelingscriteria of biedt onvoldoende inzicht</p>	<p>Slecht: Gemeente voldoet v.w.b. risicovolle vth-taken op meerdere cruciale aspecten niet aan de beoordelingscriteria en/of laat niet voldoende verbetering zien na interventie</p>
<p>Concrete uitwerking: Beleid, probleem- /risicoanalyse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Actueel beleid (minimaal vergunningen- en handhaving-beleid inclusief brandveiligheid, protocol bouwplantoetsing, bodembeleid) en probleem- en risicoanalyse¹ (<4 jaar) is beschikbaar voor GS. 2. Beleid bevat doelen en prioriteiten, ambitieniveau is in lijn met capaciteit. 3. Beleid en probleem- en risicoanalyse besteedt aandacht aan de onderkende Wabo-risico's (asbest, verontreinigde grond, brandveiligheid bij de opslag van gevaarlijke stoffen, constructieve veiligheid, risicovolle inrichtingen en brandveiligheid²) en is duidelijk over wat de specifieke gemeentelijke risico's zijn. Tevens wordt in kader toezicht en handhaving aandacht besteed aan de prioritaire RO belangen: veiligheid, gezondheid, landschap, natuur en cultuurhistorie <p>Jaarprogramma</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Voor 1 januari is het jaarlijkse uitvoeringsprogramma vth-taken vastgesteld door B&W en beschikbaar voor GS. Het programma wordt aangeboden aan de raad. 5. Jaarprogramma heeft duidelijke relatie met risico's, doelen, prioriteiten en evaluatie vorig programma. Beschikbare middelen toereikend voor uitvoering. 6. In jaarprogramma zijn vwb vergunningverlening in ieder geval de systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van vergunningen voor 	<p>Concrete uitwerking: Beleid, probleem-/risicoanalyse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beleid en/of probleem- en risicoanalyse is niet actueel (>4 jaar) of incompleet. 2. Beleid bevat geen doelen en/of prioriteiten, ambitieniveau is niet in lijn met capaciteit. 3. Beleid en/of probleem- en risicoanalyse besteedt geen of onvoldoende aandacht aan onderkende Wabo-en RO risico's, geen duidelijkheid over specifieke gemeentelijke risico's. <p>Jaarprogramma</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Programma is niet op 1 januari maar wel voor 1 maart vastgesteld door B&W, beschikbaar voor GS en aangeboden aan de raad. 5. Jaarprogramma roept vragen op (Onduidelijk hoe het programma is afgestemd op de onderkende Wabo-risico's en gemeentespecifieke risico's. Geen of onduidelijke relatie met beleidsdoelen, prioriteiten en evaluatie vorig programma vwb risicovolle taken. Beschikbare middelen ontoereikend voor uitvoering programma). 6. Informatie over systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van vergunningen ontbreekt of is onduidelijk. <p>Jaarverslag</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Verslag is niet op 1 april, of samen met jaarrekening op 15 juli, maar wel voor 1 september aangeboden aan raad en beschikbaar voor GS. 8. Jaarverslag roept vragen op (Onduidelijk in hoeverre het programma is uitgevoerd. Onduidelijke of geen evaluatie in hoeverre activiteiten hebben bijgedragen aan het behalen van 	<p>Concrete uitwerking: Beleid, probleem- /risicoanalyse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeente heeft geen beleid en/of probleem- en risicoanalyse. <p>Jaarprogramma</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Gemeente heeft geen (vastgesteld) jaarprogramma of pas na 1 maart vastgesteld door B &W, beschikbaar voor GS en aangeboden aan de raad. 3. Gemeente heeft onvoldoende personele en financiële middelen om programma uit te voeren en stelt ambitieniveau niet bij. <p>Jaarverslag</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Gemeente heeft geen jaarverslag of pas na 1 september aangeboden aan raad en beschikbaar voor GS.

<p>risicovolle activiteiten beschreven.</p> <p>Jaarverslag</p> <p>7. Voor 1 april, dan wel samen met de jaarrekening voor 15 juli, is het jaarverslag vth-taken aangeboden aan raad en beschikbaar voor GS</p> <p>8. Jaarverslag bevat duidelijke conclusies over mate van uitvoering jaarprogramma, de bijdrage aan beleidsdoelen, de beheersing van risico's en of beleid, prioriteiten en/of programma bijgesteld dienen te worden.</p> <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ambtelijk contact: 1 keer per jaar • Steekproef eens per 3 á 4 jaar. 	<p>de beleidsdoelen. Niet duidelijk of risico's worden beheerst en of bijsturing nodig is van het programma, beleid en/of prioriteiten).</p> <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ambtelijk contact: maatwerk • Interventie: ambtelijk verzoek om toelichting op vraagpunten. Als onduidelijkheid blijft, bestuurlijk overleg. 	<p><i>Intensiteit toezicht: hoog</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • In het algemeen is er bij toezichtregime rood geen of onvoldoende verbetering nadat er onder toezichtregime oranje al veelvuldig ambtelijke en bestuurlijke contacten zijn geweest • Zo mogelijk en wenselijk nog bestuurlijk overleg. Indien geen of onvoldoende effect: interventie volgens de bestuurlijke interventieladder (uiteindelijk bv via inschakelen van adviesbureau op kosten van de gemeente).
--	--	---

1. In artikel 7.2, tweede lid Bor staat "analyse van de problemen". In de praktijk wordt vaak de term probleem-en risicoanalyse of omgevingsanalyse gebruikt.

2.. De in 2012 op landelijk niveau benoemde 5 belangrijkste Wabo-risico's kunnen in de tijd veranderen. Het in het toetskader verwijzen naar deze onderkende Wabo-risico's vergt een systematiek van periodiek vaststellen en bekendmaken van deze risico's.

Ruimtelijke Ordening

Het interbestuurlijk toezicht op het terrein van de ruimtelijke ordening gaat nadrukkelijk niet over het toezicht op de naleving van de provinciale omgevingsverordening (zie noot). Hier wordt niet (achteraf) op toegezien in het kader van het IBT, maar via de provinciale toezichtmogelijkheden op grond van de Wro en het Bro (overleg, zienswijze, reactieve aanwijzing of beroep)

Goed	Matig	Slecht
<p>Bestemmingsplan en beheersverordening:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voor het gehele grondgebied gelden actuele en aangepaste plannen/verordeningen - gelijktijdig met de jaarrekening is het jaarverslag uitvoering Wro-taken aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd; <p>Toezicht en handhaving</p> <ul style="list-style-type: none"> - voor 1 januari is het jaarlijkse programma voor toezicht en handhaving in het kader van de Wro aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd. - gelijktijdig met de jaarrekening is het jaarverslag toezicht en handhaving in het kader van de Wro aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd; <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ambtelijk overleg 1 a 2 keer per jaar - steekproef eens per 3 a 4 jaar 	<p>Bestemmingsplan en beheersverordening</p> <ul style="list-style-type: none"> - een substantieel deel van het grondgebied is niet bedekt met actuele, aangepaste plannen/verordeningen; - er zijn geen actuele plannen, maar er zijn ook geen risico's en gevaren (veiligheid, volksgezondheid, natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie) - de gemeente heeft een operationeel programma om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen; - het jaarverslag uitvoering Wro-taken is aan de raad aangeboden en aan GS gezonden, maar niet gelijktijdig met de jaarrekening; <p>Toezicht en handhaving</p> <ul style="list-style-type: none"> - het jaarlijkse programma toezicht en handhaving in het kader van de Wro is wel aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd, maar niet voor 1 januari; -het jaarverslag toezicht en handhaving in het kader van de Wro is wel aan de raad aangeboden en aan GS toegestuurd, maar niet gelijktijdig met de jaarrekening. <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ambtelijk overleg: maatwerk - als programma niet tijdig wordt uitgevoerd; bestuurlijk overleg en afhankelijk van uitkomst daarvan toezichtregime rood 	<p>Bestemmingsplan en beheersverordening</p> <ul style="list-style-type: none"> - een substantieel deel van het grondgebied is niet bedekt met actuele, aangepaste plannen/verordeningen; - er zijn geen actuele plannen, maar er zijn wel reële risico's en gevaren (veiligheid/gezondheid, natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie); - de gemeente heeft <u>geen</u> operationeel programma om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen – - verantwoordingsinformatie uitvoering Wro-taken is niet aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd; <p>Toezicht en handhaving</p> <ul style="list-style-type: none"> -de gemeente heeft geen jaarlijks programma toezicht en handhaving in het kader van de Wro aan de raad aangeboden en aan GS gestuurd; -de gemeente heeft geen jaarverslag toezicht en handhaving in het kader van de Wro aan de raad en aan GS gestuurd <p><i>Intensiteit toezicht: hoog</i></p> <p>In het algemeen is er bij toezichtregime rood geen of onvoldoende verbetering nadat er onder toezichtregime oranje al veelvuldig ambtelijke en bestuurlijke contacten zijn geweest. Zo mogelijk en wenselijk nog bestuurlijk overleg. Indien geen of onvoldoende effect: interventie volgens de bestuurlijke interventieladder</p>

Aangezien in de Provinciale Omgevingsverordening regels zijn gesteld omtrent de prioritaire belangen landschap, natuur, cultuurhistorie en archeologie, wordt in het kader van het IBT niet meer toegezien op de inhoud van bestemmingsplannen. Over de naleving van de veiligheids- en gezondheidswetgeving (Bevi, Revi en Wgh) wordt door de provincie – op basis van afspraken met het Rijk - geadviseerd in het kader van het overleg op grond van artikel 3.1.1 van het Bro. Op grond van artikel 7.1 van de Wro maken het programma en verslag toezicht en handhaving deel uit van het gemeentelijk handhavingsbeleid op grond van de hoofdstukken 5 Wabo, 7 Bor en 10 Mor. Voor zover het de Wro betreft zijn toezicht en handhaving gericht op de prioritaire belangen: veiligheid/gezondheid, landschap, natuur, cultuurhistorie en archeologie. Het IBT daarop vindt plaats in het kader van de Wabo.

Financiën

Hoewel het financieel toezicht niet onder de werking van de nieuwe wet valt en de bestaande wettelijke bepalingen onverminderd van kracht blijven is het wel de bedoeling dat de wijze waarop toezicht wordt gehouden zoveel mogelijk in de geest van de wet plaatsvindt. Evenals bij de andere toezichtsterreinen is daarom een indeling gemaakt in termen van goed, matig en slecht. Daarbij wordt eveneens gerefereerd aan de termen preventief en repressief toezicht, omdat het financieel toezicht formeel wettelijk niet gewijzigd is.

Goed (repressief toezicht)	Matig (repressief toezicht)	Slecht (preventief toezicht)
<p>1. Geraamde structurele uitgaven en structurele inkomsten in evenwicht en</p> <p>2. Uit meerjarenraming is aannemelijk dat dit evenwicht wordt gecontinueerd en</p> <p>3. Er is voor zover bekend geen sprake van bestuurlijke relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden.³</p> <p>Intensiteit toezicht: Laag</p> <ul style="list-style-type: none"> - Begroting vergt geen goedkeuring - Regulier ambtelijk en bestuurlijk contact - Monitoren begrotingswijzigingen - Themaonderzoeken - Onderzoek programmarekening met accountantsverslag - Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie 	<p>1. De geraamde structurele uitgaven en structurele inkomsten zijn in evenwicht. Uit meerjarenbegroting is nog niet aannemelijk dat dit evenwicht behouden blijft of</p> <p>2. De geraamde structurele uitgaven en structurele inkomsten zijn niet in evenwicht. Uit de meerjarenbegroting is aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld en/of</p> <p>3. Er is sprake van één of meer relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden³</p> <p>Intensiteit toezicht: Middel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Begroting vergt geen goedkeuring - Verdiepingvragen rondom meerjarige financiële problematiek - Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact - Monitoren van herstelmaatregelen / begrotingswijzigingen - Het zijn van sparringpartner - Themaonderzoeken - Onderzoek programmarekening met accountantsverslag - Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie 	<p>1. Geraamde structurele uitgaven en structurele inkomsten zijn niet in evenwicht en</p> <p>2. Uit meerjarenbegroting is niet aannemelijk dat dit evenwicht wordt hersteld.</p> <p>3. Ook kan sprake zijn van één of meer bestuurlijk relevante onderwerpen die de financiële positie substantieel nadelig kunnen beïnvloeden³</p> <p>Deze onderwerpen bepalen mede de intensiteit van toezicht.</p> <p>Intensiteit toezicht: Hoog</p> <ul style="list-style-type: none"> - Goedkeuring begroting / begrotingswijzigingen noodzakelijk - Besluit inrichting toezichtregime - Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact - Verdiepingvragen rondom financiële problematiek - Afspraken rondom termijn herstel - Monitoren van herstelmaatregelen - Het zijn van sparringpartner - Themaonderzoeken - Opvragen nota's deelonderwerpen - Facultatief: het houden van een begrotingsscan - Onderzoek programmarekening met accountantsverslag

Voor een nadere beoordeling van de financiële situatie per gemeente wordt door de provinciale toezichtambtenaren gebruik gemaakt van een zevental criteria.

1. Weerstandsvermogen
2. Onderhoud kapitaalgoederen (vastgestelde actuele beheerplannen, geen achterstallig onderhoud)
3. Grondexploitatie
4. Toepassing BBV

³. Hier kan worden gedacht aan de jaarrekening, het weerstandsvermogen, de grondexploitatie of andere onderwerpen.

5. Tussentijdse informatievoorziening
6. Saldo jaarrekening (drie voorgaande jaren)
7. Financiële indicator: solvabiliteit

Archief

De VNG heeft in nauwe samenwerking met gemeenten een handreiking Horizontale verantwoording van de Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) ontwikkeld, wat zij op 12 november 2012 via een ledenbrief kenbaar heeft gemaakt. Door het beantwoorden van de bij de KPI's behorende vragen blijkt hoe men scoort ten aanzien van alle eisen van de archiefwetgeving, zodat de uitkomsten bovendien bruikbaar zijn voor interbestuurlijk toezicht op de naleving van algemene wetgeving.

Op basis van de handreiking van de VNG kunnen alle gemeenten en waterschappen het interne toezicht opzetten en de verantwoording van B&W aan de Raad (het dagelijks- aan het algemeen bestuur) vorm geven.

Het verslag van deze verantwoording en interne beoordeling vormt, als bewijs van de interne beheersing, de belangrijkste informatiebron voor het provinciale toezicht. Afgesproken is dat voor de juiste interpretatie ook de onderliggende, ingevulde KPI's beschikbaar komen voor de provincie.

De frequentie van de informatieverstrekking is in principe per kalenderjaar, conform de aanbeveling van de VNG. Normaliter zal de informatie na het doorlopen van de interne cyclus bij gemeenten/waterschappen beschikbaar komen voor de provincie.

Op basis van een risicoanalyse heeft de provincie uit de KPI's vier cruciale thema's gekozen als focus voor het toezicht, die ook corresponderen met de aanbevelingen van de VNG bij de KPI's:

- 1) er is een werkend kwaliteitssysteem voor het beheer van archiefbescheiden
- 2) archiefbescheiden worden in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht
- 3) archiefbescheiden worden tijdig vernietigd of overgebracht/openbaar gemaakt
- 4) er is een duurzame en adequate beheer- en bewaaromgeving.

De conceptbeoordeling van de interne beheersing van deze vier thema's wordt eerst ambtelijk aan gemeenten en waterschappen voorgelegd, zodat eventuele misverstanden of onvolkomenheden kunnen worden weggenomen. Daarna stelt de provincie de beoordeling officieel vast.

Wanneer aan ieder van de bovenstaande vier punten wordt voldaan, zal de provincie de gemeente als **goed** beoordelen.

Als aan tenminste één van de vier niet wordt voldaan, is er sprake van taakverwaarlozing en zal de beoordeling **slecht** zijn. Wanneer dit laatste echter tot aantoonbaar lage risico's leidt en/of vergezeld gaat van een adequaat verbeterplan, wordt als beoordeling **matig** aangehouden.

Bij de kwalificatie **slecht** zullen de landelijke beleidskaders voor in de plaatsstelling en schorsing/vernietiging in werking treden, welke uiteindelijk tot ingrijpen kunnen leiden.

Huisvesting statushouders

Het rijk legt op basis van de Huisvestingswet aan gemeenten kwantitatieve taakstellingen op voor de huisvesting van statushouders. De aantallen zijn gerelateerd aan het aantal inwoners van de gemeente. Elk half jaar krijgt de gemeente een taakstelling opgelegd. Op basis van de overzichten van het COA kan de provincie nagaan of een taakstelling is gerealiseerd. Gemeenten die de taakstelling hebben gehaald worden niet benaderd. Gemeenten met een achterstand worden uitgenodigd voor een bestuurlijk overleg waarin afspraken worden gemaakt over concrete maatregelen, die in een te stellen termijn van maximaal 6 maanden moeten leiden tot realisering van de taakstelling. Deze concrete maatregelen worden opgenomen in het Besluit tot indeplaatsstelling. Als na deze extra termijn de taakstelling nog niet is gerealiseerd, dan is de provincie gehouden om te voorzien in de huisvesting van het resterende aantal statushouders ten laste van de gemeente.

Er is sprake van een **goede** uitvoering door gemeenten wanneer de halfjaarlijkse taakstelling wordt gerealiseerd." Er is sprake van een **matige** uitvoering door gemeenten, als de halfjaarlijkse taakstelling niet volledig wordt gerealiseerd. Er is sprake van een **slechte** uitvoering als de gemeenten na een extra termijn de taakstelling niet hebben gehaald.

Als het niet realiseren van de taakstelling is veroorzaakt doordat het COA niet voldoende kandidaten levert, dan is dat de gemeente niet aan te rekenen. De kwalificatie "goed, matig of slecht" is dan niet toe te passen.

Monumenten en archeologie

Het IBT op het gebied van de monumentenzorg betreft toezicht op gemeentelijke ruimtelijke plannen en op de vergunningverlening en handhaving daarvan. Voor wat betreft archeologie gaat het om toezicht op het depotbeheer, de vergunningverlening en handhaving en de vondstmeldingen.

Benodigde toezichtinformatie:

- een jaarlijks overzicht van het totaal aantal verleende monumentenvergunningen
- een jaarlijks overzicht van het aantal handhavingacties door de gemeente
- een jaarlijks overzicht van de samenstelling van de gemeentelijke monumentencommissie

Het gaat om de volgende risico's:

- gebrek aan kwaliteit en intensiteit van de handhaving
- onzorgvuldige vergunningverlening
- Het ontbreken van een gemeentelijke monumentencommissie

Goed, matig en slecht

Er is geen zicht op de uitvoering van de medebewindstaken op het gebied van monumenten en archeologie door gemeenten. In 2010 heeft het Rijk een rapport uitgebracht waarin in algemene zin geconcludeerd wordt dat de kleinere gemeenten nog onvoldoende toegerust zijn om de medebewindstaken op het gebied van monumenten uit te voeren. Omdat de provincie geen zicht heeft op de uitvoering van de taken wordt voorgesteld in 2013 op basis van de toegezonden toezichtinformatie in een later stadium te labelen of gemeenten de taken goed, matig of slecht uitvoeren.